

dringen op het invoeren van bovenbedoelde contrôle-organen binnen de onderneming en eenig toezicht houden op het functioneeren daarvan (kwaliteitsrapporten, parafeering van inkomende facturen door een ander dan den besteller e.d.).

Deze fraude zou later niet aan het licht zijn gekomen.

e. Eenigen tijd na 25 Mei had de accountant er bij den firmant op moeten aandringen dat aan den crediteur toezending van een duplicaat-kwitantie werd gevraagd.

De creditpost van d.d. 10 April op de crediteurenrekening vermeldt £ 100.— = f 3008.20. Bij contrôle van de rekening had deze fout kunnen zijn opgemerkt. Er heeft blijkbaar in het inkoopboek ook ten onrechte f 3008.20 gestaan. Anders zou de saldilijst Crediteuren niet met het grootboek hebben gestemd. Dit had bij contrôle van het inkoopboek April aan het licht moeten zijn gekomen, indien omrekening van vreemd geld in de contrôle was betrokken. Ook bij niet-individueele volledige contrôle der crediteuren-rekening had dus deze fraude niet aan de contrôle mogen ontsnappen. In de practijk wordt inderdaad contrôle op omrekening van vreemd geld bij crediteuren wel eens achterwege gelaten, omdat bij betaling via bank een globale contrôle automatisch plaats heeft; het saldo koersverschil moet immers binnen nauwe grenzen blijven. Het levert eenig gevaar op! Dat blijkt hier, afgezien daarvan is het een nalatigheid dat het feit dat een kwitantie ontbrak niet leidde tot incidenteel narekenen van de omrekening. In de opgave loopt de rekenfout heel erg in het oog, doch bij grootere bedragen (en een fout die geringer is in verhouding tot het bedrag) zou dat niet het geval zijn.

Later zou deze fraude aan het licht zijn gekomen bij het na-gaan der contrôle-aanteekeningen (kwitantie ontbreekt).

f. Voor het niet ontdekken van de valseheid van kwitanties met goed nagebootste handteekeningen is de accountant niet aansprakelijk. Met crediteuren (ook met debiteuren) met welke een rekening-courant wordt onderhouden met verrekening op onregelmatige tijdstippen van ronde bedragen, dient men echter periodiek, minstens per jaar, liever per half jaar of kwartaal, een rekening-courant-uittreksel te wisselen, (hetzij zelf te zenden, hetzij op ontvangst aan te dringen). De fraudeur zou in dat geval waarschijnlijk van het uitgezonden stuk wel een valsehen doorslag hebben gemaakt! Aandringen op inzending is dus het beste. Subsidair op terugzending van een geteekende copie.

Een valsehe handteekening op een valsehe copie zou dan voor de hand hebben gelegen! Echter mogelijk staat in den origineelen geleidebrief het juiste saldo. De les is dus: de accountant raadplege ook de correspondentie en zie of de geleidebrief er is. In elk geval had de accountant hier iets in de richting van rekening-courant-uitwisseling moeten doen. Er is zeer groote kans dat hij dan de fraude van November van het voorafgaande jaar had ontdekt. De fraude van Juli 1929 valt buiten zijn verantwoordelijkheid.

Beide fraudes zouden later, wellicht veel later, aan het licht zijn gekomen als de crediteur op vermindering van zijn vordering zou hebben aangedrongen.

J. P.

UIT HET BUITENLAND

Red.: W. BEYDERWELLEN, J. E. ERDMAN,
C. A. HUYSMAN en A. VAN RIETSCHOTEN

(Bijdragen en mededeelingen zende men aan den Secretaris der Redactie)

Contrôleprogramma voor z.g. „Building and Loan Associations”

In het artikel over bovengenoemd onderwerp, waarin

een door *Clair C. Barnes C. P. A.* ontworpen gedetailleerd contrôleprogramma wordt weergegeven, komen verschillende punten ter sprake, die onze aandacht verdienen. „Building and Loan Associations” zijn credietinstellingen, die althans wat hun actieve credietoperaties betreft, een zekere overeenkomst vertoonen met onze hypotheekbanken.

De aanleiding tot het publiceeren van dit contrôleprogramma is gelegen in het feit, dat de overheid van Californië genoemde instellingen verplicht hare jaarrekening te doen contrôleeren door een C. P. A. Een afschrift van het accountantsrapport, met als bijlagen de balans en verlies- en winstrekening, welke door den accountant medeondertekend moeten zijn, moet aan den „Building and Loan Commissioner” worden ingezonden. Tot dezen maatregel was o.a. aanleiding gevonden in de omstandigheid, dat bij een dezer instellingen met tusschentijdsche aflossingen van leeningen was gefraudeerd. Deze fraude bleef langen tijd onontdekt, doordat de fraudeur de gequiteerde acte niet aan den cliënt uitreikte en zelf voor regelmatige rentebetaling en aflossing zorg droeg. De hier gebleken mogelijkheid is volkomen analoog met die bij belegging in hypotheeken ten onzent. Ook daarbij blijft wel de grosse, na aflossing, in handen van den geldgever.

In het contrôleprogramma wordt o.a. aangegeven hoever de contrôle moet gaan, om de juistheid van het bedrag der uitstaande leeningen te kunnen vaststellen.

Van alle uitstaande leeningen moeten de dossiers worden nagezien, bevattende:

1. de acte,
2. het bewijs, dat de zekerheid een eerste hypotheek is,
3. het taxatie-rapport,
4. het bewijs van toestemming van de „security Committee”,
5. de brand-assurantiepolic. Ten aanzien van deze laatste kan met een steekproef volstaan worden.

Bovendien wordt geëischt, dat per den balansdatum, elk jaar opnieuw, de aanwezigheid van alle acten wordt vastgesteld.

Tot zoover dus geheel overeenkomstig de eischen, die bij ons aan de contrôle van zulke beleggingen gesteld moeten worden. Ten aanzien van het boven aangehaalde geval van fraude is deze contrôle echter nog niet voldoende.

Het contrôle-programma gaat dan verder: „Om de saldi der uitstaande leeningen te kunnen vaststellen, is het noodig een steekproef te nemen door middel van correspondentie met den schuldenaar. Hoever deze steekproef zich moet uitstrekken hangt af van de interne contrôle en de grootte van de desbetreffende instelling. Wanneer bij grootere instellingen de interne contrôle goed is, kan een steekproef-controle op 10 tot 20 procent van het aantal leeningen voldoende geacht worden. Bijzondere aandacht moet besteed worden aan leeningen tot bijzonder hoge bedragen, die, waarvan de hoofdsom nog niet geheel is opgenomen (bouwerediet), die, waarvan de rente niet tijdig wordt voldaan, die, waarvan de aflossing niet tijdig plaats heeft, ook al geschiedt de rentebetaling regelmatig.”

Merkwaardig is, dat hier toch weer wordt vastgehouden aan de steekproef. Waar voor grootere instellingen, met een goede interne contrôle, toch nog 10 tot 20 procent wordt vereischt, rijst de vraag, hoe deze steekproef zal worden toegepast in zaken van grooten omvang en met minder goede interne contrôle en bij kleinere zaken met weinig of zonder interne contrôle. Bovendien is de besparing aan contrôlewerk, welke in deze steekproef met saldebiljetten is gelegen, niet bijzonder groot te achten naast een wel volledige contrôle der leeningen met de dossiers en jaarlijksche opname van alle acten.

Als bijzonder voordeel van de verplichte accountantcontrole voor deze geheele branche wordt nog naar voren gebracht, dat

de gewenschte uniformiteit in de jaarrekeningen onder deze omstandigheden gemakkelijker bereikbaar zal zijn. Het „Building and Loan Department” zal een schema, dat algemeen toepasbaar is, doen samenstellen.

In Amerika wordt elke gelegenheid aangegrepen tot het verkrijgen van uniformiteit op comptabel gebied, leidende tot betere overzichtelijkheid en vergelijkbaarheid.

(*The American Accountant* Febr. '30)

Het „natuurlijke boekjaar”

Hieronder is te verstaan: een periode van twaalf maanden, die eindigt op een moment, waarop de resultaten, gedurende die periode verkregen, het nauwkeurigst kunnen worden vastgesteld en dat met de minste moeite. De Virginia Soc. of P. A. heeft een vlugschriftje uitgegeven om propagande te maken voor de toepassing van dit principe, dat vooral voor bedrijven met een uitgesproken seizoensdrukke van beteekenis is. Als een van de voordeelen wordt naar voren gebracht, dat de balans opgesteld aan het einde van het „natuurlijke boekjaar”, een grootere liquiditeit zal toonen dan die, welke per een andere datum is samengesteld. Dit zou tegenover den bankier een gunstiger indruk maken.

Het komt ons voor, dat het juist zou zijn, als hieruit werd geconcludeerd, dat bij seizoenbedrijven den bankier meer beoordelingsmateriaal dan een jaarbalans ten dienste behoort te staan.

Als indirecte voordeelen worden genoemd:

1. de bankier krijgt zijn informatiegegevens niet alle tegelijk in een bepaalden tijd van het jaar, doch gelijkmatiger over het jaar verdeeld,
2. de accountant krijgt ook een betere verdeling der werkzaamheden over den loop van het jaar. Bovendien wordt het controlewerk minder omvangrijk door geringere goederenvoorraden en uitstaande vorderingen.

Zou een sterker pleiten voor dit principe door den Nederlandschen Accountant hem niet ook een verlichting in de voorjaarsdrukke kunnen brengen?

(*The American Accountant* Febr. '30)

v. R.

REPERTORIUM VAN TIJDSCHRIFT-LITERATUUR OP HET GEBIED VAN ACCOUNTANCY EN BEDRIJFSHUISHOUDKUNDE

Redactie: **Mej. Dr. R. PHILIPS** en **Drs. G. L. GROENEVELD**
voor bedrijfseconomie en **J. P. DE HAAN** en
J. C. SPANGENBERG voor accountancy

(De Systematiek, welke in dit repertorium wordt gevolgd alsmede de lijst van tijdschriften welke het omvat, zijn opgenomen in het nummer van Januari 1930 van dit blad)

A. ACCOUNTANCY

II. HET ACCOUNTANTSBEROEP

Legislation and education for the accounting profession in England

Keens, Th. — Schrijver geeft de geschiedenis, huidige toestand en de toekomstmogelijkheden van de accountantsopleiding en breekt een lans voor de wettelijke regeling van het beroep in Engeland, waarop veel critiek wordt uitgeoefend o.a. door Sir Wm. Plender. A II 3 (A 33) *The Incorporated Accountants' Journal* Oct. 1929

Zelfstandigheid van den accountant

Keuzekamp, T. — Naar aanleiding van een artikel van den heer Rutgers in „Accountancy”, waarin o.m. de vraag wordt gesteld of de groote Accountants-verenigingen niet een splitsing moeten maken in leden, die hunne zelfstandigheid prijsgeven, en leden, die hunne zelfstandigheid behouden, geeft de Heer Keuzekamp in dit artikel een beschouwing over dit punt en komt tot de conclusie, dat deze splitsing niet gewenscht is. A II 4 (A 33)

Maandblad voor Accountancy en Bedrijfshuishoudkunde Nov. 1929

Legislation and education for the accounting profession in England

Keens, Th. — Schrijver geeft de geschiedenis, huidige toestand en de toekomstmogelijkheden van de accountantsopleiding en breekt een lans voor de wettelijke regeling van het beroep in Engeland, waarop veel critiek wordt uitgeoefend, o.a. door Sir William Plender. A II 3 (A 33) *The Incorporated Accountants' Journal* Oct. 1929

The accountant and the lawyer in tax. practice

Trobridge, Ch. R. — Al naar gelang van den aard der belastingreclames (wetsuitlegging resp. billijkheidsoverwegingen) zal het voor een cliënt van belang zijn gebruik te maken van een advocaat of accountant. In vele gevallen geeft echter samenwerking het beste resultaat. A II 4 (A 33)

The (Am) Journal of Accountancy Oct. 1929

III. LEER VAN DE INRICHTING

The evolution of the science of book-keeping

Eldridge, H. J. — Dit artikel bevat eenige interessante gegevens over de geschiedenis en ontwikkeling van het boekhouden. A III 2 (A 23)

The Incorporated Accountants' Journal Oct. 1929

Accounts of an importing and exporting house

Brown, Gl. L. — Behandeld wordt de administratieve inrichting van een importhuis, dat zoowel in het binnen- als buitenland goederen koopt al of niet door eigen reizigers. Fabriceert ook zelf goederen. A III 3 (3 23)

The (Am) Journal of Accountancy Oct. 1929

De administratieve organisatie van een machinefabriek met toepassing van het Hollerith systeem

Schenk, J. — De magazijnadministratie met behulp van de Hollerith wordt beschreven. A III 3 (A 35)

Administratieve Arbeid Oct. 1929

The accountants' duties to the press and the public

Hewetson Nelson, C. J. P. — Het publiek en de pers hebben belang bij een zuivere weergave der feiten — objectieve ramingen, goed bedrijfsbeheer en een gevoel van rust en zekerheid. Dit belang wordt in Engeland gediend door de wetten op het gebied van vennootschapswetgeving en accountantswezen. A IV 2 (A 33)

The Incorporated Accountants' Journal Oct. 1929

Organizing and conducting an accounting practice

Olive, G. S. — Nadat schrijver heeft gewezen op de evolutie van het accountantsberoep, bespreekt hij in korte trekken de organisatie, alsmede de leiding van een accountantskantoor. A IV 4 (A 33)

The (Am) Journal of Accountancy Oct. 1929

B. BEDRIJFSHUISHOUDKUNDE

a. ALGEMEENE BEDRIJFSHUISHOUDKUNDE

V. LEER VAN DE FINANCIERING

Het afbetalingsstelsel

Posthumus Meyers, W. C. — Schr. toetst het afbetalingsstelsel aan den invloed, die het op den spaarzin en spaar(on)macht uitoefent en die z.i. zeer ongunstig moet worden genoemd. Wel erkent schr. daarnaast de mérites van het stelsel. B a V 5c (A 2)

Econ. Statistische Berichten 20 Nov. 1929

VI. LEER VAN DE ORGANISATIE

La normalisation

Ravisse, G. — Normalisatie is in Frankrijk niet nieuw en werd tijdens de revolutie al toegepast. Invoering van Meter, Liter, Kilo-